

چارچوب گزارشگری

دفتر امور رایانه‌ای
دپویان محاسبات کشور

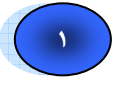
کاهش آلودگی هوا در هشت کلان شهر کشور

معاونت فنی و حسابرسی امور عمومی و اجتماعی

هیات حسابرسی زیست محیطی و انرژی های نو

خرداد ماه ۱۳۹۲

سَلَامٌ عَلَيْكَ يَا خَلِيلَ

اهمیت موضوع

۱ - اهمیت موضوع:

با توجه به گسترش شهرها و افزایش منابع آلاینده‌های هوا، هوای اغلب شهرهای بزرگ و صنعتی آلوده می‌باشد و با توجه به خطراتی که این آلودگی برای سلامت افراد ساکن در مناطق آلوده دارد شناخت و آگاهی نسبت به جوانب مختلف این مسأله از اهمیت بسزائی برخوردار می‌باشد و تنها با آگاهی و شناخت از این مسأله امکان جلوگیری یا کاهش خطرات آن وجود دارد در این راستا هیات حسابرسی زیست محیطی و انرژی های نو معاونت فنی و حسابرسی امور عمومی و اجتماعی، با عنایت به موارد زیر ارزیابی برنامه «کاهش آلودگی هوا در هشت شهر بزرگ کشور» را در دستور کار خود قرار داده است.

۱. دیوان محاسبات جمهوری اسلامی ایران همانند سایر نهادهای عالی محاسباتی جهان، اهداف مشترکی را در حسابرسی زیست محیطی دنبال می نماید که یکی از مهمترین این هدفها، حصول اطمینان از ارزیابی های زیست محیطی موضوع مجوز بند (الف) ماده ۱۹۲ قانون برنامه پنجم توسعه در خصوص اجراء و رعایت احکام مصوب مجلس و دولت، می باشد.

۲. هیات وزیران مصوبه شماره ت/۴۶۳۲۰ ه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ را با عنوان " برنامه کاهش آلودگی هوای کلان شهر ها" به منظور کاهش آلودگی هوا در شهر های تهران، اهواز، اراک، تبریز، مشهد، کرج و اصفهان تهیه نموده است، لذا تکالیفی را وضع نموده که جهت دستیابی به محیط زیستی مطلوب موثرند.

۳. با عنایت به اینکه توسعه پایدار، توسعه بدون تخریب و انهدام محیط زیست و بدون سلب حق بهره مندی آیندگان از منابع طبیعی می باشد اجرای صحیح مصوبه مذکور، نقش مهمی در تحقق توسعه پایدار کشور دارد.

اهداف

۲- اهداف:

- ✓ حصول اطمینان از صحت اجرای برنامه کاهش الودگی هوای کلان شهر ها
- ✓ حصول اطمینان از وجود (تدوین و تصویب) ابزارهای قانونی لازم و ضمانت اجرائی کافی جهت اجرا مصوبه مذکور
- ✓ حصول اطمینان از تهیه به موقع دستورالعملهای مرتبط (تعیین شده در قوانین و مقررات مصوب) توسط دستگاههای اجرائی ذیربط
- ✓ بررسی وضعیت میزان انتشار آلاینده ناشی از مصرف سوخت در کلان شهر های مصوبه مذکور
- ✓ بررسی وضعیت کیفیت هوا طی سالهای ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۱ در کلان شهر های مصوبه مذکور
- ✓ بررسی میزان مصرف سوخت طی سال های ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۱ در کلان شهر های مصوبه مذکور

دامنه حسابرسی

۳- دامنه حسابرسی:

این گزارش به بررسی و حسابرسی برنامه کاهش الودگی هوا در شهر های تهران، اهواز، اراک، تبریز، مشهد، شیراز، کرج و اصفهان در راستای تصویب نامه هیات وزیران به شماره ت/۴۶۳۲۰ ه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ و به استناد مصوبه اصلاحی هیات وزیران به شماره ۱۳۰۱۷/ت/۴۶۳۲۰ ه مورخ ۹۲/۰۲/۰۱ می پردازد.

۴- روش شناسی:

مؤسسات عالی حسابرسی بعنوان یکی از مهمترین عناصر نظارتی کشورها می توانند در شناسایی مسائل، مشکلات و آسیب شناسی سیستم ها، رویه ها و قوانین و مقررات.. و انعکاس مناسب آن به دولتها، آنها را در رسیدن به اهداف زیست محیطی کشور خود، یاری نمایند.

هیات حسابرسی زیست محیطی و انرژی های نو در اجرای حسابرسی های زیست محیطی خود، ضمن انجام تکالیف نظارتی قصد دارد، برای کمک به دستگاههای مجری از جمله سازمان حفاظت محیط زیست کشور سازو کارهای حاکم بر موضوع ، به بررسی رویه ها و خط مشی های اتخاذ شده در روند ارزیابی زیست محیطی پروژه ها ، خوداظهاری آلودگی و تخریب زیست محیطی، ارتقاء مشخصات فنی واحدهای سازمانی بزرگ در کشور پرداخته و در انتها ضمن احصاء تخلفات بر اساس یافته ها و نتایج حاصل از حسابرسی، توصیه هایی برای بهبود روند وضعیت ارائه دهد.

عملکرد

۵- عملکرد

ردیف	ماده	تبصره	شرح	دستگاه مجری	اظهار نظر در خصوص اقدامات انجام شده
۱.	۱	-	جلوگیری از تردد وسایل نقلیه با سن بیش از میزان مندرج در جدول شماره یک	نیروی انتظامی	
۲.	۲	-	آزمون صحت کاتالیست کانورتور و کربن کنیستر در معاینات فنی خودرو ها از ابتدای سال ۱۳۹۱	***	
۳.	۲	تبصره ۱	تامین کاتالیست کانورتور و کربن کنیستر	وزارت صنعت، معدن و تجارت	
۴.	۲	-	نظارت بر تامین کاتالیست کانورتور و کربن کنیستر و برخورد قانونی با رانندگان و تعمیر گاه هایی که نسبت به حذف و یا از کار انداختن کاتالیست کانورتور و کربن کنیستر اقدام می کنند	سازمان حفاظت از محیط زیست	
۵.	۳	-	حصول اطمینان از افزایش پنج درصدی سهم حمل و نقل نسبت به سال قبل تا پایان برنامه پنجم	وزارت کشور با همکاری شهرداری ها	
۶.	۴	-	برنامه زمانبندی اجرای ماده (۳۳) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی در خصوص ساماندهی معابر و تسهیل عبور و مرور عابران پیاده و دوچرخه سواران	وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاریها)	
۷.	۵	-	نصب دوربین های نظارت تصویری دیجیتالی جهت کنترل مبادی طرح ترافیک و نصب تابلو الکترونیکی مسیر یاب شهری... حداکثر ظرف مدت شش ماه	شهرداری ها	
۸.	۶		عدم شماره گذاری خودروهای با استاندارد پایین تر از (EURO IV) با عنایت به مصوبه اصلاحی ۱۳۰۱۳/ت/ ۴۶۳۲۰ هـ مورخ ۱۳۹۲/۲/۱	نیروی انتظامی	
۹.	۶	تبصره ۱	عرضه خودرو با استاندارد (EURO IV) از ابتدای سال ۱۳۹۱	وزارت صنعت ، معدن تجارت	
۱۰.	۶	تبصره	تولید و واردات موتور سیکلت از تاریخ ۹۱/۰۷/۰۱ منطبق با استاندارد (EUROIII)	وزارت صنعت ، معدن و تجارت	

ردیف	ماده	تبصره	شرح	دستگاه مجری	اظهار نظر در خصوص اقدامات انجام شده
۱۱.	۷	-	سوخت مورد نیاز خودروهای سبک و سنگین از تاریخ ۱۳۹۱/۰۱/۰۱ منطبق با استاندارد جهانی (EURO IV) و از تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۰۱ منطبق با استاندارد جهانی (EURO V)	وزارت نفت	
۱۲.	۷	تبصره	تامین سوخت استاندارد خودروهای دیزلی را همراه با ماده Addblue	وزارت نفت	
۱۳.	۸		کاهش مسافت سفر و زمان انتظار خودروها برای سوختگیری با تبدیل جایگاه های تک منظوره به دو منظوره سوخت(بنزین -گاز)... و نیز استقرار جایگاه های سوخت کوچک و سیار در طول برنامه پنجم	وزارت نفت و کشور با همکاری شهرداری	
۱۴.	۸	تبصره	فراهم نمودن تجهیزات جایگاه های CNG ظرفیت متوسط و با قابلیت نصب در فضاهای کوچک با رعایت اصول ایمنی	وزارت نفت	
۱۵.	۹	-	اقدامات لازم جهت جلوگیری از انتشار بخار بنزین در مراحل مختلف نگهداری، توزیع و نیز جایگاه های سوخت و نازل سوخت گیری خودرو ها	وزارت نفت	
۱۶.	۱۰	-	افزایش حداقل (۳٪) سهم خودروهای کم مصرف و موتور سیکلت های برقی در طول برنامه پنجم نسبت به سال قبل	وزارت صنعت ، معدن و تجارت	
۱۷.	۱۱	-	برقراری سازو کار های اجرایی به منظور جایگزینی انرژی های فسیلی با انرژی های نو و تجدید پذیر در کلیه اماکن شهری ظرف مدت سه ماه از ابلاغ تصویب نامه	سازمان شهرداریها و دهیاریها با همکاری وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط زیست	
۱۸.	۱۲	-	افزایش سرانه فضای سبز شهری به میزان یک متر سالیانه تا پایان برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران	وزارت کشور با همکاری شهرداری ها	
۱۹.	۱۳	-	کاشت گونه های گیاهی مناسب بر اساس ظرفیت های موجود در هر استان	ادارات کل منابع طبیعی و جنگل ها، مراتع و آبخیز داری با هماهنگی سازمان های راه و شهر سازی استان ها	
۲۰.	۱۴	-	ممنوعیت ایجاد صنایع تا شعاع ۳۰ کیلومتری در شهر های تبریز، شیراز، اهواز، اراک و مشهد	***	

ردیف	ماده	تبصره	شرح	دستگاه مجری	اظهار نظر در خصوص اقدامات انجام شده
۲۱.	۱۵	-	انجام فرایند احتراقی تمام کارخانه ها، کارگاه ها و واحد های تولیدی مستقر در محدوده و حریم شهرها از ابتدای سال ۱۳۹۲ با انرژی های تجدید پذیر یا گاز	وزارت صنعت ، معدن و تجارت	
۲۲.	ماده ۱۵	تبصره ۱	تامین انرژی یا گاز مورد نیاز با عنایت به بند ۱۵	وزارت های نیرو و نفت	
۲۳.	ماده ۱۵	تبصره ۲	تجهیز تمام واحد های صنعتی الاینده موجود در محدوده شهر ها حداکثر تا پایان شهریور ماه سال ۱۳۹۱ به سیستم های کنترل آلودگی و سیستم ها پایش برخط	وزارت صنعت ، معدن و تجارت با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست	
۲۴.	ماده ۱۵	تبصره ۳	انتقال واحد های آلاینده باقیمانده با اولویت کوره های سنتی آجر، گچ، آهک و سنگ بری ها تا پایان سال سوم برنامه پنجم به خارج از حریم شهر ها	وزارت صنعت ، معدن و تجارت با همکاری استانداری ها و ادارات کل حفاظت محیط زیست استان ها	
۲۵.	۱۶	-	تامین سوخت گاز نیروگاه ها با اولویت نیروگاه های شازنداراک اسلام آباد و شهید منتظری اصفهان و شهید منتظر قائم کرج	وزارتخانه های نفت و نیرو	
۲۶.	۱۶	تبصره	تسریع در احداث نیروگاه های برق تجدید پذیر و جلوگیری از فعالیت اجباری نیروگاه ها با سوخت مازوت و اقدام همزمان نسبت به نصب تجهیزات کاهش دهنده آلاینده های زیست محیطی	وزارت نفت	
۲۷.	۱۷	-	تجهیز موتورخانه های تمام ساختمان های اداری و تجاری به سیستم های انرژی هوشمند	وزارت کشور با همکاری وزارتخانه های نفت، نیرو و شهرداری	
۲۸.	۱۸	-	افزایش تعداد ایستگاه های سنجش آلودگی هوا، ایجاد سامانه پایش برخط، ارتقای سطح نرم افزارها، مدل سازی آلودگی هوا و تامین بستر های مخابراتی مورد نیاز به منظور ارتقاء مستمر سامانه مدیریت کیفیت هوا	سازمان حفاظت از محیط زیست با همکاری وزارتخانه های ارتباطات و فناوری اطلاعات، راه و شهر سازی (سازمان هواشناسی) و شهرداری ها	
۲۹.	۱۸	تبصره	ارتقاء سامانه پایش، پیش بینی و هشدار نسبت به اطلاع رسانی بهنگام پدیده های جوی و آلودگی هوا	سازمان هواشناسی	

ردیف	ماده	تبصره	شرح	دستگاه مجری	اظهار نظر در خصوص اقدامات انجام شده
۳۰.	۱۹		اقدام در خصوص بارور کردن ابرها در صورت قرار	وزارت نیرو با هماهنگی سازمان حفاظت محیط زیست	
۳۱.	۲۰	-	تولید و پخش برنامه های آموزشی مرتبط با احکام تصویب نامه هیات وزیران به شماره ت/۴۶۳۲۰ ه مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۱۶ با عنوان " برنامه کاهش الودگی کلان شهر ها"	سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری صدا و سیما	
۳۲.	۲۱	-	تهیه گزارش در خصوص نظارت بر حسن اجرای تصویب نامه هر شش ماه یکبار	سازمان حفاظت از محیط زیست	
۳۳.	-	-	وضعیت انتشار آلاینده ناشی از مصرف سوخت در کلان شهر مورد رسیدگی (جدول شماره دو)		
۳۴.	-	-	وضعیت کیفیت هوا طی سالهای ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۱ (جدول شماره سه)		
۳۵.	-	-	میزان مصرف سوخت طی سال های ۱۳۸۸ الی ۱۳۹۱ (جدول شماره چهار)		

فست پالانی گزارش

۶- یافته های حسابرسی

موضوعات مهمی که در طول رسیدگی دارای اهمیت بوده و می توان به عنوان یافته های حسابرسی مطرح نمود در این قسمت ذکر گردد.

۷- واخواهی :

واخواهی های احصاء شده با ذکر مستند قانونی در این قسمت ذکر شده و اقدام قانونی لازم برای ارسال به دادسرا صورت می گیرد .

۸- توصیه های حسابرسی :

توصیه های لازم برای مقابله با علل و عوامل آسیب زا ، انحرافات ناشی از رسیدگی و مرتبط با موضوع و بهبود امور ارائه گردد.

۹- اصلاح امور :

هرگونه اصلاح و اقدامی که منجر به بهبود امور شده با پیوست مستندات در این قسمت احصاء شود .

۱۰- اظهارنظر درخصوص چارچوب گزارشگری به منظور اصلاح و بهبود ساختار چارچوب

۱۱- توضیحات ضروری :

✓ کلیه اطلاعات مورد نیاز مندرج در اهداف رسیدگی (بند های ۱ الی ۳۱) می بایست مورد رسیدگی ، ارزیابی و اظهار نظر قرار گیرد و در صورت عدم اجرای احکام بند های مذکور به طور شفاف دلایل و اقدامات صورت گرفته بیان گردد

✓ ارایه اسناد مثبته در راستای اظهار نظر های صورت گرفته ضروریست .

✓ علاوه بر ارائه فیزیکی گزارش لازم است فایل الکترونیکی گزارش در قالب Word با

فونت BMitra و سایز ۱۴ به همراه فایل تصاویر مربوطه و اسکن اسناد و مدارک

پیوست در یک CD ارسال گردد .

جداول پیوست عملکرد

۱. جداول پیوست:

۱.۱. جداول شماره یک:

نوع وسیله نقلیه	سن وسیله نقلیه
سواری شخصی	۲۰
وانت	۱۵
تاکسی	۱۰
مینی بوس	۱۰
میدی بوس	۱۲
اتوبوس شهری	۸
اتوبوس برون شهری	۱۲
کامیون و کشنده	۲۰
موتورسیکلت	۸

۱.۲. جداول شماره دو:

وضعیت انتشار آلاینده ناشی از مصرف سوخت در شهر تهران طی سال های ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۱

نام استان	ثابت ثابت (تن/سال)	متحرک متحرک (تن/سال)	مجموع (تن/سال)	انتشار آلاینده ها (تن/سال)					سال
				ذرات معلق	متان	مونوکسید کربن	اکسیدهای نیتروژن	اکسید های گوگرد	
									۱۳۸۷
									۱۳۸۸
									۱۳۸۹
									۱۳۹۰
									۱۳۹۱
									مجموع

۱.۳. جدول شماره سه:

وضعیت کیفیت هوا طی سالهای ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۱ به تفکیک هشت شهر بزرگ کشور

نام استان	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	۱۳۹۱	وضعیت کیفیت هوای کلان شهر بر حسب تعداد روز
						پاک
						سالم
						ناسالم
						بسیار ناسالم
						خطرناک

۱.۴. جدول شماره چهار:

میزان مصرف سوخت طی سال های ۱۳۸۷ الی ۱۳۹۱ به تفکیک هشت شهر بزرگ

نام استان	میزان لیتر سوخت مصرفی	سال	ردیف
		۱۳۸۷	۱
		۱۳۸۸	۲
		۱۳۸۹	۳
		۱۳۹۰	۴
		۱۳۹۱	۵